

STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY

w sprawie absencji chorobowej rejestrowanej w ZUS

Na posiedzeniu 22 października 2012 r. Rada Ochrony Pracy wysłuchała informacji na temat absencji chorobowej ujętej w Rejestrze Zaświadczeń Lekarskich KSI ZUS. Zgodnie z przedstawionymi danymi w roku 2012 zarejestrowano ogółem 18 mln 506 tys. zaświadczeń lekarskich o czasowej niezdolności do pracy, skutkujących 246 mln 363 tys. dniami absencji chorobowej. Z ogólnej liczby zarejestrowanych zaświadczeń ponad 16 mln wystawiono osobom ubezpieczonym w ZUS, a liczba dni absencji z tego tytułu wyniosła ponad 206 mln 776 tys. dni.

W ogólnej absencji chorobowej ubezpieczonych największy udział - 28,5% - ma absencja pracowników w wieku 30-39 lat. W tej grupie obserwuje się najwyższy udział absencji kobiet. Udział absencji chorobowej mężczyzn wzrasta wraz z ich wiekiem i jest najwyższy w grupie wiekowej 50-59 lat. Przeciętna długość absencji chorobowej pracowników wynosiła 32,83 dnia. W grupie wiekowej powyżej 50. roku życia była ona wyższa od przeciętnej o 4,32 dnia, przy czym osoby z tej grupy wiekowej stanowią ponad 38% pracowników, którym wystawiono zaświadczenie lekarskie o dłuższej niezdolności do pracy, tj. na okres od 271 do 365 dni.

Najczęstszą przyczyną absencji z tytułu choroby własnej jest ciąża, poród i połóg, z którymi wiąże się 18,5% ogółu liczby dni absencji chorobowej. 15,3% absencji z tytułu choroby własnej powodują urazy, zatrucia i inne skutki działania czynników zewnętrznych, 13,6% - choroby układu kostno-stawowego, a 12,3% - choroby układu oddechowego. Zarówno wśród kobiet, jak i wśród mężczyzn do jednostek chorobowych powodujących najdłuższą absencję należą schorzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (8,9% ogółu liczby dni absencji chorobowej mężczyzn i 5% kobiet). Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania są powodem 6,8% ogólnej absencji chorobowej.

Absencja w wieku 30 - 39 lat z tytułu opieki nad dzieckiem dotyczy przede wszystkim kobiet, zaś absencja z tytułu opieki nad innym członkiem rodziny - mężczyzn. W przypadku kobiet długość absencji z tytułu opieki nad innym członkiem rodziny wzrasta wraz z wiekiem.

W roku 2012 z tytułu ubezpieczenia chorobowego w związku z absencją chorobową spowodowaną chorobą własną wypłacono ponad 12 mld zł, przy czym wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy finansowane ze środków zakładów pracy wyniosły 36,2% tej kwoty. Przeprowadzane przez ZUS kontrole prawidłowości wykorzystania zaświadczeń lekarskich spowodowały obniżenie lub cofnięcie świadczeń pieniężnych z tytułu ubezpieczenia na łączną sumę ponad 176 mln zł.

Na podstawie przedstawionej przez ZUS informacji oraz dyskusji na posiedzeniu Rada stwierdza, że istnieje potrzeba wzmocnienia działań profilaktycznych zapobiegających absencji chorobowej i związanych z nią kosztów, ponoszonych zarówno przez ZUS jak i przez pracodawców. W związku z tym Rada zaleca:

1. opracowywanie i wdrażanie w zakładach pracy rozwiązań skierowanych na zarządzanie absencją chorobową związaną z warunkami pracy, w tym z psychospołecznym środowiskiem pracy,
2. opracowywanie i wdrażanie w zakładach pracy programów promocji zdrowia w związku z wydłużeniem wieku emerytalnego pracowników,
3. badanie przyczyn absencji chorobowej pracujących z tytułu chorób zawodowych i chorób związanych z pracą oraz wynikających z tego kosztów ponoszonych przez ZUS, NFZ i pracodawców. Wymaga to przede wszystkim stosownych uzgodnień między ZUS a NFZ,
4. wdrożenie systemu elektronicznego przekazywania zwolnień lekarskich w momencie ich wystawienia.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Ochrony Pracy

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka